

lesarabrøv

Razistisk deyðarevsing/ samvitskufangar og politiskir fangar

Dagblaðið 25. juli ger nógv burtur úr lögloysi, («kriminaliteti») í USA. Tað liggur implícitt í hesari grein í Dagblaðnum: Alt ov fá verða deyðadømd og avrættað, í USA, skrivur Dagblaðið, óbeinleiðis. Sum altíð fær tað altjóða felagið fyrri at hjálpa og leyslata politiskar og samvitskufangar, Amnesty International, alla skyldina. At so fá longur verða deyðadømd og avrættað er skyld AIs, hetta er ringt, talið av avrættaðum skuldi verið nógv, nógv hægri. Skrivur Dagblaðið, óbeinleiðis. AI er imóti deyðarevsing og hevði eina kampanju imóti deyðarevsing í USA. Men, tað sum Dag-

blaðið ikki skrivur, tað er, at henda kampanja legði dent á ta razistisku deyðarevsingina í USA. AI skjalprógvaði, at eitt væl størri tal av nekarum enn hvitum vórðu avrættað fyrri júst somu lógarbrot. Leiðiligt, at Dagblaðið, málagn Fólkaflöksins, gongur heilhugað inn fyrri bæði deyðarevsing, og razistiskari deyðarevsing. AI varð imóti og mótmælti serliga hesi desíderaðu razistisku deyðarevsingini, hvat ið Dagblaðið, ið jú stuðlar razistisk stýri, dylur við vilja.

Tað eru so nógvir amerikánarar, ið liva í dýrastu neyð, materielt og figgjarliga, mugu velja ímillum

at stjála sær mat, ella annað, ella hungri í hel, kjósa pestina, ella kolera, hvíkin skulum vit velja. Teir hava ella fáa onki arbeiði, um teir vilja, hava ongan møguleika at stovna virki, dollar hávarnir forða allari kapping, við góðum ella illum, við lógini ella við morðinum ella lögloysi.

Hvi skal ein fäst teggja av amerikánarum hava einarætt til allar amerikanskir ilögur? Soleiðis er tað í dag, skattapeningur hins meiniga amerikánara fer í sera litlan, ella ongan mun aftur til Johnny Yankee, nei, tað fer alt so at siga til tær somu, fæstu spekulatíons kraddara klikurnar, sum altíð. Ein ræðuligur rotinskapur,

Guð forbarmi seg.

Amerikonsku dómarnir munnu hava varhugan av hesum, tí tora/vilja teir ikki døma fólk, púra garvilt, í gálgan, ella ravnagnsstólin, longur í sama mun sum fyrr, teir vita, at so nógv fólk gera lógarbrot av neyð, fyrri at yvirleva, skulu tey øll avrættast, sum Dagblaðið óbeinleiðis skrivur, so høvdu bøðlarnir fingið ræðuliga nógv yvirarbeiði. Og, um tað varð gjørt, so kundi eisini tað hent, at tað hevði ført til eina stóra áhaldandi rørslu, eina breiða rørslu av meinigum amerikánarum, ið ikki longur vildu finna seg í tí stóra, ábyrgdarleysa, almenna oyðslinum, ovur-

nýtsluni, har breiðpolitikararnir skvatla ótaldar miljardir dollarar, til ta somu, sjálvsoknu teggju av vinnulivsmannum, ella «vinnulivsmannum». Tann meinigi maðurin sær litið og onki aftur til sínar pengar, allan tann stóra skattin, hann rindar.

Dagblaðið, málagn Fólkaflöksins, og Óli Breckmann hava altíð áhaldandi, miðvist mótarbeitt og spilt Amnesty International út. Hvi? Stuðla teir stjórnarleiðarum, ið fongsla og/ella myrða andstöðuna? Tað er tað líkt til. Eru Fólkaflökkurin og málagn hans fyrri, at stjórnir og stjórnarleiðarar fongsla ósek fólk? Av politiskum

Fyri at lesarabrøv verða upptikin í Sosialinum er neyðugt, at blaðstjórin veit hvør, ið skrivað hevur.

ella øðrum grundum? Eru teir fyrri, at verandi politisku og samvitskufangar, í so nógvum londum, framvegis verða verandi fongslaðir? Uttan lóg og rætt? Eftir skrivning málagn Fólkaflöksins, Dagblaðsins, er ikki svarið tað: Ja!

Veljararnir, allir borgarar landsins hava krav á einum greiðum svari: Hvar stendur Fólkaflökkurin? Hvør er stóða hans í hesum máli?

SI
Felags limur í AI
Føroya deild

Brotið lið

Ílla er statt við fuglalívum um kring landið. Áður var tað lomvigastovnurin, ið menn mettu at vera illa fyrri, men í summar tykist lundin vera í somu støðu, og ymiskt er, hvat ið fær skyldina fyrri vána standin.

Hungursdeyði

Deyðar lundapísir við hvørja holu er dagligur kostur. Onkur sigur, at silðirnar, ið silðberarnir koma við á røkurnar, eru so stórar, at teir valla knógva teimum, og at písurarnar einki gera við tær, meðan útvarpið harafturimóti sigur, at tær eru so smáar og tí eyðvitað ikki geva písinu nóg mikið.

Rætta nebbasilðin er forkunnug, og tí mugu lundarnir til hays at taka tað, teir kunnu uppdriva.

Tað er bara ikki rætta slagið, teir koma við.

Hvør hevur skyldina?

Kann vera, at hitin í sjónini eigur sín part av skyldini, men man ikki mannahond eiga sín stóra part? At geva ökologiska meldrinum skyldina er so «tilforlítligt» og nógv nytt umbering.

Ein týðningarmikil partur av samanhanginum er føðiketun. At brota hana eigur at koma aftur um brekku.

Ídnaðartroling

Í hesum viðfangi verður hugsað um ídnaðartrolingina. Í Føroyum hava vit fleiri tilikar trolarar, og í grannalondum okkara er eitt ótal av skittfiskaskípum, ið hvønn dag trá-

royna grunnarnar í Norðsjónum. Hvat veiða hesi skip? Fiskurin verður pumpaður í tangar, og tað hevur minni at siga, at tað ikki líkast fiski, tá ið avreitt verður, tí tað verður allikavæl bert avreitt sum tóð.

Ein hoyrir ikki nógv um hesi skip, men tú sært tey fara út, og koma inn aftur søkklaðin, og í hesum tíðum, tá trupult er at fáa nakað at bera seg figgjarliga, so er tó eftir øllum at døma hetta nakað, ið ger tað.

Óbótaligur skaði

At henda eyðræning hevur verið til óbótaligan skaða fyrri føðiketuna seinastu 20 árin, er litið at ivast í. Fiskað verður tað, ið skrivur á loddid — bæði stórt og smátt — og sagt

verður, at sokallaða «hjaveiðan» er tað, ið heldur livið í hesum skipum.

Man ikki hjaveiða vera eitt ógvuliga «abstrakt» fyrirbrigdi, tá talan er um tóð.

Ög fall tess varð stórt

Ein týðningarmikil liður í føðiketuni verður tikin burtur, og ketan slitnar — í dag merktist bresturin av fallinum.

Hetta var ivaleyst hjá tí nýggju, glasiligu fiskirannsóknarstovuni at kannað og ráðgivið í. Vit kunnu ikki halda á at siga: «Tað gerst ikki við. Skal okkum vera liv lagað, so mugu vit sleppa at fiska».

A tann hátt verður okkum ikki liv lagað!!

Skittfiskur
25.07.90

Málbrúk

Útvarpsmaðurin, sum hevði frásøgnina um skráðgonguna úr Løgtingshúsinum oman í Havnar kirkju, málbar seg so vánaliga, at hann segði okkum, sum lurtaðu eftir útvarpinum, at løgmaður stóð í hurðini og seinni, at nú eru fleiri lögtingsmenn í hurðini. Ikki n-akk við tað, men tá komið varð oman í kirkjuna, segði hann at nú fóru teir seinastu lögtingsmennir inn gjøgnum hurðina í

Havnar kirkju.

Har kunnu ongar hurðar vera eftir. Um so var, at útvarpsmaðurin hevði hesa frásøgn á donskum ella á enskum, so hevði frásøgumaðurin lagt doy-in á at málborið seg so væl sum tað á nakran hátt læt seg gera.

Tað er at harmast um, at tá talast skal á okkara móðurmáli hevur málbrúkið litlan ella ongan týðning.

X

markanta fallið í dripnum hvalum frá seksti-til sjevtiárinu sum «próg» fyrri, at grindastovnurin er í minking, men tað er so dyggiliga vist aftur, ikki minst av teimum sjálvum, tá tey í bók, tey júst hava givið út, siga, at 500.000 smáhvalir verða dripnir um árið. Hóast hetta risatal (sum man vera í meira lagi) er stovnurin ikki hótur!!

Sum tey sjálvi siga, so gevast hesi fólk ongantíð við teirra ágangi, og tað mugu vit trúgva.

Eitt er vist, tey vildu verið tey keddastu, um vit gövust at drepa grind, tí hvat skuldu tey so liva av?

Er hetta kanska kjarnin í tí heila? Er tað heldur ein vinnuvegur enn djór, sum verjast skal?

Hesir yvirgangskroppar ella umhvørvisverndarlagsskapir, um ein vil, eru fanatikarar og kunnu samanberast við politisk-

ar, moralskar, trúar- og aðrar fanatikarar, sum ikki fara av vegnum fyrri at myrða, um tey meta, tað vera rætt!

Ein kann ikki fáa tey í talu, tí tey hava ikki rúmd fyrri tí at lurta. Í teirra sjúku heilum er bert rúmd fyrri tí, tey meta vera teirra «yvirbevisning», so er tað óansæð, um hesin eitur heilagt kríggj, vernd av hvali, kópi, umhvørvi, vernd av hesum ella vernd av hinum.

Ein kann ikki við vanligum argumentum fáa tey at steðga við tí, tey eru bitin av.

Ein amerikumaður ásannaði hetta, tá hann í sjónvarpi varð spurður, hvat gerast kundi fyrri at steðga Ghadaffi — ein annar fanatikari. — Hann svaraði stutt og greitt: «Shoot him!»

Tey fara kleyvandi

Framhald á síðu 15

Vit eiga at verja okkum

So hevur tann árligi hvalundurin í IWC verið aftur, og við honum tær afturvendandi ræðu- ella gúsgugurnar um grindadráp okkara.

Hesin fundur er nú farin so langt frá upprunamálinum, at ein av røttum kann spyrja, hvat vit norðurlendingar hava har at gera.

Í dag eru tað «umhvørvisfanatikarar», sum geva hesum fundi.

EIA, sum var ókendur lagsskapur, til tey prógvaði eitt grindadráp í

Vestmanna, so hetta vardi alt ov leingi, og hvalirnir liðu óneyðuga nógv, hevur aftur sent film sín til fjelmiðlar um allan heim.

Hesi fjelmiðlar, sum fyrri stóran part liva av blóði og ræðslu, taka glaðbeintir móti hesum «kassasucces».

Í bókini, sum Føroya Banki gav út, tá hesin fylti 75 ár, stendur yvirliit yvir, hvussu nógvir hvalir vórðu dripnir frá ár 1900 til 1979.

Í meðal vóru 1125 hvalir

dripnir um árið hesi 80 árin.

Taka vit nú hesi 80 árin og býta tey í 10 ár, sær myndin soleiðis út:

Tigguár

Hvalir dripnir í meðal um árið	
1900—1909	514
1910—1919	646
1920—1929	451
1930—1939	1348
1940—1949	1685
1950—1959	1750
1960—1969	1706
1970—1979	900